

На основу члана 22. став 3. Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07 и 65/08),

Влада доноси

УРЕДБУ

о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма

"Службени гласник РС", бр. 88 од 23. новембра 2010, 30 од 20. априла 2018 - др. уредба

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом уредбом утврђује се програм системског праћења квалитета земљишта, индикатори за оцену ризика од деградације земљишта и методологија за израду ремедијационих програма.

Ова уредба, у делу којим се уређује програм системског праћења квалитета земљишта, не примењује се на земљиште које је уређено законом којим се уређује пољопривредно земљиште и посебним прописима који су донети на основу тог закона.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овој уредби имају следеће значење:

1) *заштита земљишта* јесте скуп физичких, хемијских, техничких и биотехничких мера и поступака за обезбеђивање свих његових функција;

2) *деградација земљишта* јесте процес нарушавања квалитета и функција земљишта који настаје природним путем или људском активношћу или је последица непредузимања мера за отклањање штетних последица;

3) *процеси деградације земљишта* јесу процеси који доводе до нарушавања његових функција, а који настају дејством природних сила или људском активношћу;

4) *подручја под ризиком* јесу подручја на којима су већи ризици од појаве једног или више процеса деградације земљишта;

5) *загађивање земљишта* јесте уношење загађујућих материја у или на земљиште, узроковано људском делатношћу или природним процесима, које има или може имати штетне последице на квалитет животне средине и здравље људи;

6) *контаминиране локације* јесу локалитети на којима је потврђено присуство, опасних и штетних материја узроковано људском активношћу, у концентрацијама које могу изазвати значајан ризик по људско здравље и животну средину;

7) *индустријски девастиране локације (brownfield локације)* јесу локалитети који су напуштени и/или погођени историјским загађењем и захтевају интервенције за њихову ревитализацију како би се привеле корисној и безбедној намени;

8) *ремедијација* јесте процес предузимања мера за заустављање загађења и даље деградације животне средине до нивоа који је безбедан за будуће коришћење локације, укључујући уређење простора, ревитализацију и рекултивацију;

9) *граничне минималне вредности* јесу оне вредности на којима су потпуно достигнуте функционалне особине земљишта, односно оне означавају ниво на коме је достигнут одржив квалитет земљишта;

10) *ремедијационе вредности* јесу вредности које указују да су основне функције земљишта угрожене или озбиљно нарушене и захтевају ремедијационе, санационе и остале мере.

II. ПРОГРАМ СИСТЕМСКОГ ПРАЋЕЊА КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА

Члан 3.

Програм системског праћења квалитета земљишта обухвата:

1) број и распоред локалитета, положај мерних места приказан Gauss – Krigerovim координатама;

- 2) листу параметара који ће се прикупљати на местима узорковања земљишта;
- 3) листу метода и стандарда који се користе за узорковање земљишта, анализу узорака и обраду података;
- 4) дефинисање временске динамике узорковања земљишта, анализе узорака, обраде и приказа података;
- 5) одређивање стручних акредитованих институција које ће вршити системско праћење квалитета земљишта.

Члан 4.

Програм системског праћења квалитета земљишта обухвата успостављање државне и локалне мреже локалитета за праћење квалитета земљишта.

Члан 5.

Државна мрежа локалитета успоставља се за праћење квалитета земљишта на нивоу Републике Србије на локалитетима на којима је дошло или може доћи до загађења земљишта и који су од посебног интереса за Републику Србију.

Члан 6.

Локална мрежа локалитета за праћење квалитета земљишта (у даљем тексту: локална мрежа) успоставља се за праћење квалитета земљишта на нивоу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Локалну мрежу чине допунски локалитети који се одређују на основу мерења или поступака процене, а за које нема података о нивоу загађујућих материја, у складу са својим потребама и могућностима.

Члан 7.

Листа параметара обухвата податке и информације који се прикупљају на местима узорковања земљишта.

Приликом избора параметара узимају се у обзир они параметри који могу достићи вредности које могу изазвати значајан ризик по људско здравље и животну средину.

Члан 8.

Листа метода и стандарда који се користе за узорковање земљишта, анализу узорака и обраду података обухвата списак референтних метода и стандарда који ће се користити при реализацији програма системског праћења квалитета земљишта за узорковање, анализу узорака, као и за оцењивање вредности концентрација.

Члан 9.

Временска динамика узорковања земљишта, анализа узорака, обрада и приказ података зависи од постојаности анализираних параметара, њихових облика и концентрација у животној средини.

Из разлога наведених у ставу 1. овог члана утврђују се параметри са годишњом, трогодишњом и петогодишњом динамиком мерења.

Члан 10.

Подаци добијени реализацијом програма системског праћења квалитета земљишта достављају се Агенцији за заштиту животне средине до 31. марта текуће године за претходну годину.

Подаци из става 1. овог члана користе се за оцењивање квалитета земљишта, као и за израду извештаја о стању земљишта и саставни су део информационог система заштите животне средине.

III. ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНУ РИЗИКА ОД ДЕГРАДАЦИЈЕ

Члан 11.

Индикатори за оцену ризика од деградације земљишта су:

- 1) степен угрожености земљишта од ерозије;
- 2) степен угрожености земљишта од губитка органске материје;
- 3) степен угрожености земљишта са ризиком од збијања земљишта;
- 4) степен угрожености земљишта од заслањивања и/или алкализације;

5) степен угрожености земљишта од клизишта, осим клизишта која могу настати рударским активностима за време трајања активности;

6) степен угрожености земљишта од ацидификације;

7) степен угрожености земљишта од хемијског загађења.

Избор индикатора за оцену ризика од деградације земљишта врши на бази очекиваног стања или резултата претходних истраживања.

Члан 12.

Индикатори из члана 11. ове уредбе оцењују се на основу општих елемената за оцену ризика од деградације земљишта који су дати у Прилогу 1. – Општи елементи за оцену ризика од деградације земљишта, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Степен угрожености земљишта од хемијског загађења одређује се на основу вредности загађујућих материја датих у посебном пропису којим се регулишу граничне вредности опасних и штетних материја у подземним водама и у Прилогу 2. – Ремедијационе вредности концентрација опасних и штетних материја и вредности које могу указати на значајну контаминацију подземних вода и Прилога 3. – Граничне и ремедијационе вредности концентрација опасних и штетних материја и вредности које могу указати на значајну контаминацију земљишта, који су одштампани уз ову уредбу и чине њен саставни део.

IV. МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ИЗРАДУ РЕМЕДИЈАЦИОНИХ ПРОГРАМА

Члан 13.

Ремедијациони програми израђују се тако да садрже:

- 1) тип локације, количине и концентрације опасних материја;
- 2) утврђивање статуса угрожености животне средине;
- 3) тип, оптерећење и миграције загађења у току времена, постојеће и могуће утицаје на животну средину;
- 4) мере које ће бити реализоване и доказ за њихову целисходност;
- 5) интерне мере контроле који обезбеђују одговарајуће извршење и ефикасност планираних мера;
- 6) интерне мере контроле које укључују и програм мониторинга како би се пратио ток санације, односно смањење ризика по људско здравље и животну средину;
- 7) динамику реализације и трошкове ремедијације.

Члан 14.

Ради израде ремедијационих програма на основу утврђеног присуства загађујућих материја у земљишту одређују се контаминирани локације.

Контаминирани локације обухватају површине на којима су испољени процеси деградације и деструкције, и то:

- 1) одлагалишта отпада;
- 2) локације привредних субјеката – оператера, односно локације чије загађење проузрокују активне или неактивне инсталације или оператери у чијем су окружењу депоноване опасне материје;
- 3) локације удеса, односно локације загађене услед ванредних догађаја, укључујући и кварове;
- 4) индустријски девастиране локације (brownfield локације) на којима су се обављале делатности које су могле да контаминирају земљиште.

Локације на којима је депонован незагађени материјал од ископавања (земља) не припадају контаминираним локацијама.

Инвентар контаминираних локација представља саставни део информационог система заштите животне средине који води Агенција за заштиту животне средине.

Члан 15.

Престао је да важи (види члан 6. Уредбе - 30/2018-50).

Члан 16.

Престао је да важи (види члан 6. Уредбе - 30/2018-50).

V. ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 17.

На основу индикатора за оцену ризика од деградације земљишта идентификоваће се подручја на којима се јавља један или више процеса деградације земљишта у року од пет година од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 18.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

05 број 110-8552/2010

У Београду, 18. новембра 2010. године

Влада

Први потпредседник Владе –
заменик председника Владе,

Ивица Дачић, с.р.

Прилози

Прилог 1. - Општи елементи за оцену ризика од деградације земљишта

Прилог 2. - Ремедијационе вредности концентрација опасних и штетних материја и вредности које могу указати на значајну контаминацију подземних вода

Прилог 3. - Граничне и ремедијационе вредности концентрација опасних и штетних материја и вредности које могу указати на значајну контаминацију земљишта